

Czesław OSEKOWSKI

WSP Zielona Góra

Oficjalne i faktyczne cele osadnictwa wojskowego na pograniczu polsko-niemieckim po II wojnie światowej

Włączenie do Polski po drugiej wojnie światowej byłych niemieckich terenów na wschód od Odry i Nysy Łużyckiej dawało możliwość osiedlenia Polaków, którzy wskutek strat terytorialnych na wschodzie znaleźli się poza ojczystym krajem. Było tu również miejsce na osiedlenie się ludności z innych terenów Polski, a także osób powracających do kraju z różnych części Europy. W maju 1945 roku Ministerstwo Administracji Publicznej szacowało, że w Polsce Zachodniej i Północnej można osiedlić około 6 mln osób, a po wysiedleniu Niemców, liczba ta wzrośnie o dalsze 2 miliony¹. Po realizacji takich wielkości osadniczych liczba ludności Ziemi Odzyskanych byłaby zbliżona do wielkości sprzed drugiej wojny światowej².

Przejęciu, zasiedleniu i zagospodarowaniu Ziemi Zachodnich i Północnych władze starały się nadać charakter symbolu³. Obok odbudowy Warszawy i powszechności oświaty było to zadanie, które mogło liczyć na poparcie większości społeczeństwa, nawet tej części, która była nieufna wobec nowego ustroju Polski. Potwierdziło się to podczas

¹ A. Magierska: *Ziemie Zachodnie i Północne w 1945 roku. Kształtowanie się podstaw polityki integracyjnej państwa polskiego*, Warszawa 1978, s. 166.

² Źródła niemieckie podają, że w byłych niemieckich prowincjach wschodnich, które po wojnie znalazły się w granicach państwa polskiego w 1939 roku mieszkało 8 372 000 osób. *Statistisches Jahrbuch für die Bundesrepublik Deutschland*, 1952, s. 12.

³ Za możliwie prędkim przejęciem, zasiedleniem i zagospodarowaniem Ziemi Zachodnich i Północnych opowiadały się wszystkie funkcjonujące w kraju partie polityczne. Takie samo zdanie wyrażali w tej sprawie mężowie stanu, politycy, naukowcy i publicyści. K. Kersten: *Plany i organizacja migracji ludności rolniczej na ziemię zachodnie w 1945 roku*, w: „Kwartalnik Historyczny” 1960, nr 3, 682–696.